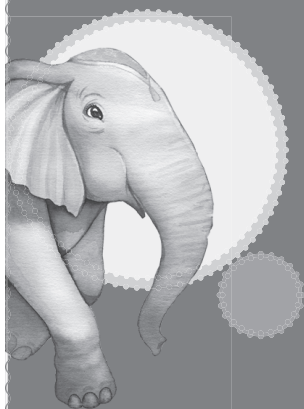
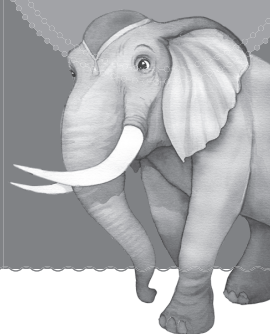

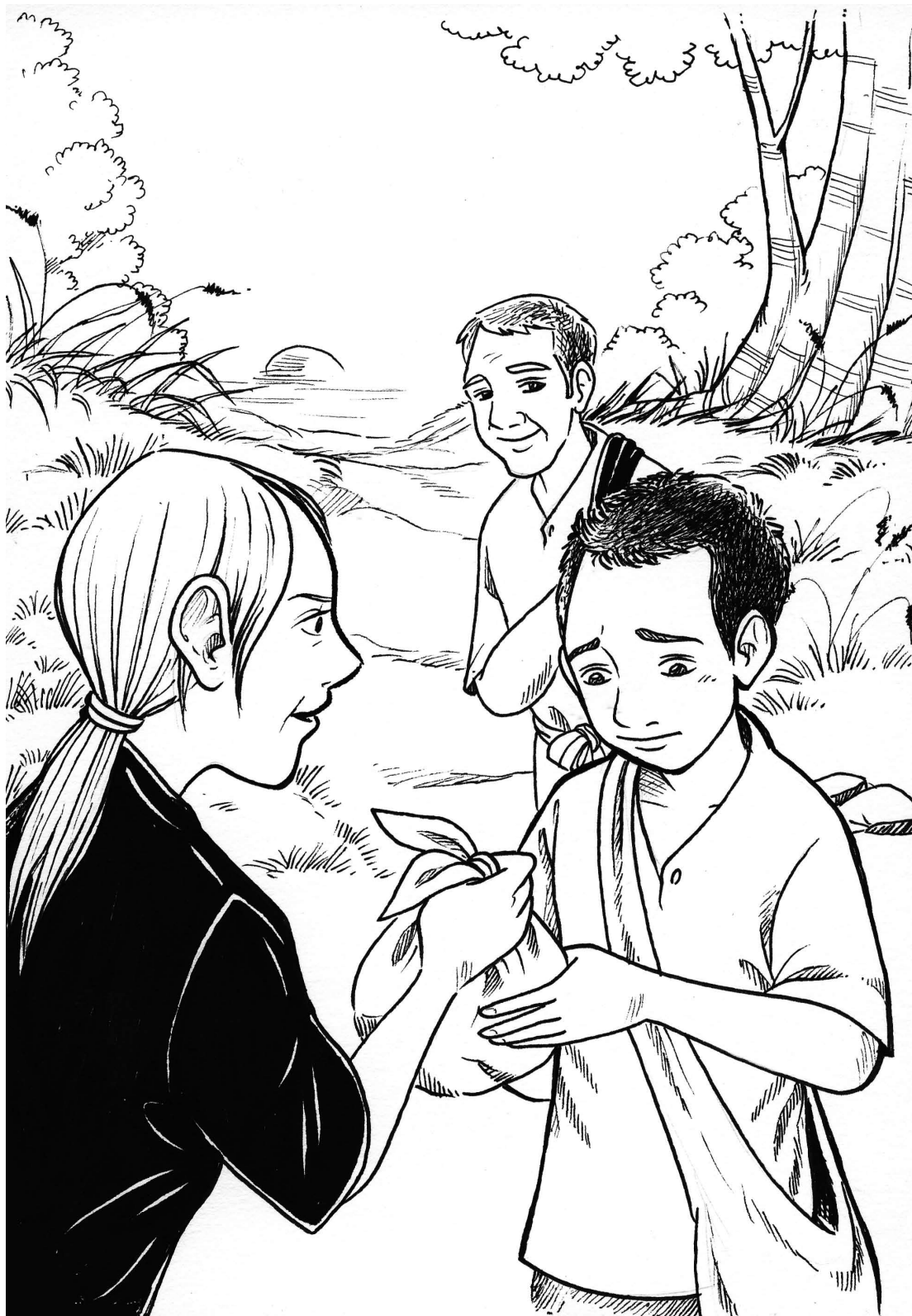

จากบ้านเกิด

บ้านทุ่งไฟในยามบ่ายคล้ายคงเหมือนกับหมู่บ้านทั่วไป
ในแถบนี้ ร้อนและแห้งแล้ง ดินในไร่นาแยกแตกกระเห้งประสาน
กันราวกับตาข่าย แม้ในยามตะวันอ่อนแสงมากแล้ว ลมแล้งยังคง
หอบฝุ่นผง เศษหญ้าเศษฟางแห้งปลิวว่อน ไร่ไม่ริมทางเดินที่
ทอดเข้าหมู่บ้านมีคราบฝุ่นละอองจับหนาเตอะ แทบจะมองไม่เห็น
สีเขียวของใบเอาเสียเลย

ชายวัยห้าสิบปีเศษ รูปร่างหนา ใบหน้ากร้านแดด ผิวสี
ทองแดง กำลังเดินมุ่งหน้าเข้าสู่หมู่บ้าน เขาแต่งกายเหมือนชาว
ชนบททั่วไป คือสวมเสื้อม่อฮ่อม นุ่งกางเกงขาก๊วยยาวกรอมเท้า มี
ผ้าขาวม้าคาดกระชับที่เอว สวมหมวกกันแดดปีกใหญ่สานด้วย
ใบตาล มือหิ้วลัมภาระ บาซังขาวสะอาดย่ำด้วยผ้าชนิดเดียวกับ
เสื้อม่อฮ่อม เขาชะงักมองบ้านหลังหนึ่งที่อยู่ห่างออกมาท้ายหมู่บ้าน
ก่อนจะตัดสินใจก้าวตามทางแยกตรงไปยังบ้านหลังนั้น

เสียงหมาเห่าขึ้นที่หน้าบ้าน ทำให้หญิงวัยสี่สิบโหล่น้ำ
มองออกมาทางบันได เมื่อมองเห็นชัดเจนน้ำเสียงทักทายจึงเต็มไปด้วย
ด้วยความยินดีระคนอาการตื่นเต้น

“อ้าว...นั่นพี่เชิดนี่ ขึ้นมาบนบ้านก่อนพี่” นางร้องทักพลาง
กุกักจ่อเดินมาต้อนรับตรงหัวบันไดเรือน นางรับข้าวของจากผู้มา
เยือนด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม

“สบายดีหรือวันดี อไปไหนล่ะ” เสียงทักทายจากผู้มาเยือน
บ่งบอกถึงความคุ้นเคยในความเป็นญาติใกล้ชิดยิ่ง ด้วยอีกฝ่าย
มีศักดิ์เป็นญาติผู้พี่ของนาง

“แม่อยู่ในครัวจะพี่” นางวันดีตอบ ก่อนจะส่งเสียงเรียกแม่
ที่กำลังชุลกอยู่ในครัว

“แม่...แม่...พี่เชิดมาเยี่ยมเนาะ” นางจัดแจงปูเสื่อพลาง
เชื้อเชิญผู้เป็นพี่ให้นั่ง นางวันดีหายเข้าไปในครัว ลักครู่จึงกลับออกมา
มาพร้อมขันน้ำเย็นมีขันเงินใบเล็กลอยปรื้มขันน้ำมาด้วย โดยมี
หญิงวัยหกสิบปีเศษผู้เป็นแม่ของนางเดินตามออกมา

ควันสีขาวอมเทาอันเกิดจากการหุงหาอาหารเย็นลอยอ้อยอิ่ง
ผ่านหน้าต่างห้องครัว ก่อนจะถูกพัดหายไปใ้อากาศยามเย็น

“สวัสดีครับอา” ผู้มาเยือนกล่าวทักทายผู้เป็นอาสะกั้

หญิงชราทรุดนั่งพร้อมกับรับไหว้ การสนทนาตามประสา
ญาติที่นานๆ ครั้งจะได้มาเยี่ยมเยียนกันก็เริ่มขึ้น นางวันดีปล่อยให้
แม่นั่งคุยกับพี่ชายแล้วเดินเลี้ยวเข้าไปหุงข้าวเตรียมอาหาร
ในครัว แม่เพียงก่ไฟในเตา ดุ่นฟืนติดไฟกำลังลุกเป็นเปลวเพลิง
สีส้มแก่ตัวดเปลวราวกับการร่ายรำของนางรำ

นางตักข้าวสารใส่หม้อดินประมาณให้พออิ่มและเผื่อแขก
เพิ่มอีกหนึ่งคน นานแล้วที่พี่เชิดไม่ได้แวะมาเยี่ยมแม่ ครั้งหลังสุด
นั้นคือวันที่พ่อของนางเสียชีวิตเมื่อสามปีที่ผ่านมา พ่อเป็นน้องชาย
ของพ่อพี่เชิดซึ่งเสียชีวิตไปแล้วก่อนที่พ่อจะจากไปเสียอีก นาง
ข้าวขาวในหม้อแล้วค่อยเทน้ำทิ้ง ตักน้ำในตุ่มใส่อีกครั้งแล้วจึงยก
ตั้งไฟ

นางกวาดสาดตาไปทั่วครัว ข้างฝาไม้โหลารักกับไผ่หน่อไม่ต้อง
ตั้งวางเคียงคู่กัน ถัดไปอีกมุมวางกระบุง ตะกร้า รวมทั้งบิပ်ใส่
ข้าวสาร กระดังผัดข้าวแวนไว้กับตะปูที่ตอกติดกับเสาเรือน
กระปุกพริกผง ขวดน้ำปลาดังวางใกล้ๆ ตู้กับข้าวมีกะลาใส่น้ำ
หล่อไว้กันมดกันแมลงขึ้นตู้กับข้าว

ตู้กับข้าวใบนี้พ่อของนางทำไว้นานแล้ว เป็นตู้สองชั้น มี
ประตูเปิดปิดได้ สภาพยังใช้ได้อีกนาน พ่อของนางยังเป็นช่างไม้
ที่สานกระบุง ตะกร้าและกระดังได้ดีอีกด้วย ของใช้ที่สานด้วย
ไม้ไผ่เหล่านี้ล้วนเป็นฝีมือของพ่อทั้งสิ้น นางจึงไปที่ไผ่หน่อไม่ต้อง
เย็นวันนี้นางควรจะแกงอะไรสักอย่างที่น่าอกเหนือจากปลาจำแ้วบอง
ที่นางกับแม่และมโนลูกชายวัย 15 ปี กินอยู่ทุกวี่ทุกวัน นานๆ
พี่จะมาเยี่ยมสักครั้งจะให้กินข้าวกับน้ำพริกจำแ้วบองก็กระไรอยู่
เสียงแม่กับพี่เชิดคุยกันที่ระเบียงเรือนดังขึ้นโดยคาดไม่ถึงนาง

“วันดีมันไม่คิดจะแต่งงานอีกหรือ” เสียงพี่เชิดถาม นางเงี่ย
หูฟังว่าแม่จะตอบว่าอย่างไร

“มันคงไม่คิดแต่งหรอก ผัวมันตายตั้งแต่โถมโนลูกของมัน
อายุแปดขวบ ตอนนั้นก็อายุสิบห้าอย่างเข้าสิบหกแล้ว มันก็ยิ่งเฉยๆ กับ

เรื่องนี้อยู่ มีพ่อม่ายพ่อร้างมาชอบหลายคน มันก็บอกว่าไม่เอาหรือก
ขึ้นก็เลยเลี้ยงลูกให้เขา อยู่อย่างนี้เลี้ยงลูกตัวเองสบายกว่า” แม่ของ
นางตอบ

วันดีหันเหความสนใจไปทางอื่น เมื่อมีเสียงเทน้ำใส่โถดัง
ขึ้นใกล้ๆ เรือนครัว มโนลูกชายของนางคงกลับมาจากตักน้ำแล้ว
หลังจากที่ต้อนควายเข้าคอกยังไม่ทันได้นั่งพักเด็กหนุ่มก็คว่ำหาบ
ถึงน้ำขึ้นบนบ่ารีบไปตักน้ำไว้ใช้ไว้ดื่มทันที มีโถงน้ำสองใบตั้งเรียง
กันใต้ต้นมะม่วงสำหรับให้แม่และยายอาบ โดยไม่ต้องลำบากเดิน
ไปที่สระน้ำ

“โน น้ำเต็มโถงหรือยังลูก” นางวันดีร้องถามลูกชาย เมื่อนาง
นึกอะไรบางอย่างขึ้นมาได้

“เต็มแล้วแม่ แต่ผมจะไปตักอีกสักหาบ” มโนส่งเสียงตอบ

“พอแล้วละลูก แม่มีอะไรจะให้ลูกช่วยทำ ประเดี๋ยวมันจะ
มืดค่ำเสียก่อน”

มโนเปลี่ยนใจตามที่แม่บอก เขาคว้าถังตักน้ำไว้ข้างโถงน้ำ
แล้วนำไม้คานสอดไว้กับที่เก็บใต้ถุนบ้าน แล้วเดินขึ้นบนเรือน
เสียงยายเรียกทำให้เขาชะงักกลางชานบ้าน

“โน ลุงมานะ”

มโนเดินเข้าไปทูลดตัวลงนั่งข้างๆ ยาย พลายยกมือไหว้
ด้วยสีหน้าอมยิ้ม มโนจำลุงเชิดได้

“มโนหรือนี่” ลุงเชิดทักด้วยสีหน้างุนงงพร้อมกับเสียง
หัวเราะเบาๆ “ถ้าไปเจอที่อื่นลุงจำไม่ได้แน่ๆ โตกว่าที่ลุงเห็นเมื่อ
สามปีก่อนโหลย”

มโนยิ้มพลางประสานสายตากับผู้เป็นญาติ ขณะที่เสียงยายบอกว่า “ออกจากโรงเรียนสามสัปดาห์แล้ว นี่อายุก็สิบห้าปีเข้าไปแล้ว”

“จบ ป. 6 เหนอ” ลุงเชิดจ้องหน้าถาม

“ครับ” มโนตอบสั้นๆ เสทลบสายตามองพื้น

“ทำไมถึงไม่เรียนต่อชั้นมัธยม” ลุงเชิดถามต่อด้วยความสนใจ ผู้เป็นยายตอบแทนว่า

“ก็เงินทองนั้นแหละ มันขัดสนจนไม่พอจะส่งเรียน โรงเรียนมัธยมก็อยู่ไกล เจ้าตัวอยากรจะเรียน แต่แม่กับยายไม่มีปัญญาส่งเรียน เลยออกมาช่วยแม่ทำไร่นา ช่วยแม่เบาแรงขึ้นเยอะทีเดียว”

มโนเสียงออกมาหาแม่ในครัว ยายกับลุงเชิดยังคงนั่งคุยกันอยู่ที่เดิม ดวงตะวันเคลื่อนลับยอดไม้ แดดสีเหลืองทองสาดแสงกระทบใบไผ่หน้าบ้านสะท้อนสีเลื่อมพราย ลมยามเย็นพัดใบไผ่ไหวลู่ไปตามลมดังเกรียวกราว ไก่แม่ลูกอ่อนเรียกลูกเข้าไปกกนอนใต้ถุนเรือน ควายสองตัวยืนบดเอื้องอยู่ในคอก หลังจากเที่ยวเดินกินหญ้ามาตลอดทั้งวัน

“โน ช่วยจัดการไก่ให้แม่สักตัวนะ เราไม่มีกับข้าวต้อนรับลุงเลย” นางวันดีบอกกับลูกชาย

“ครับ” มโนรับคำสั่งสั้นๆ อย่างเข้าใจ เขาคว้าหนังสือที่แขวนอยู่ข้างเสาเรือนครัวพร้อมกับลูกกระสุนที่หล่อกลึงด้วยดินเหนียวจนกลมดิก มโนใช้กระสุนเพียงลูกเดียว ไก่กระทงตัวนั้นก็ถูกเขาจัดการดับดินอยู่ข้างรั้วคอกควาย ฝีมือยิงหนังสือของมโนแม่นยำกับจับวาง แม้แต่นกตัวเล็กๆ เฝ้าหัวแม่เท้าเกาะอยู่บน

ยอดไม้ยังถูกเขาชิงร่วง นี่ไก่ซึ่งตัวโตกว่าและระยะที่ยืนยังไม่เท่า
มันจึงไม่มีทางรอดไปได้ หากเขาได้น้ำพริกสักระยะออกไป อาหาร
เย็นมื้อนี้จึงพิเศษกว่าทุกวัน แกงไก่ใส่หน่อไม้ต้องซึ่งนานๆ ครั้ง
จะมีอาหารเช่นนี้รับประทานกัน

หลังอาหารคำผ่านไปรวมทั้งเก็บล้างสำหรับเข้าที่เข้าทาง
เรียบร้อยแล้ว แม่ ยายและลุงเชิดนั่งคุยกันต่อที่เรือนระเบียง มโน
เดินเลี้ยวออกไปนั่งรับลมเย็นๆ ที่ชานบ้าน คืบนี้เป็นคืบข้างขึ้น
เมื่อแสงตะวันลับ ดวงจันทร์ก็ทอแสงสว่างนวลไปทั่วลานบ้าน
“วันดี...พี่ตั้งใจจะมาขอมโนไปอยู่กับพี่ที่บ้านห้วยไผ่ พี่คุย
กับอาแล้ว อาบอกว่าสุดแล้วแต่เอ็งกับลูก พี่อยากได้หลานไปช่วย
เลี้ยงช้าง เอ็งจะว่าอย่างไร” ตอนท้ายลุงเชิดบอกจุดประสงค์ที่เดิน
ทางมาเยี่ยมในครั้งนี้

นางวันดีรู้สึกวิตก เกรงว่าลูกชายจะทำงานนี้ไม่ได้เพราะไม่
เคยเลี้ยงช้างมาก่อน

“โนมันเคยเลี้ยงแต่วัวควาย จะกล้าเลี้ยงช้างรีพี่ ช้างมันตัว
ใหญ่น่ากลัว ฉันเองยังไม่กล้าเข้าไปใกล้เลย” นางวันดีบประโยค
ด้วยเสียงหัวเราะ พลอยทำให้ลุงเชิดหัวเราะตามไปด้วย

“เลี้ยงช้างมันก็เหมือนเลี้ยงวัวเลี้ยงควายนั่นแหละ รึจะเลี้ยง
ง่ายกว่าด้วยซ้ำ เพราะเวลานำช้างออกไปเลี้ยงก็ล่ามไว้ ช้างมันรู้
ภาษาดีกว่าวัวควายเสียอีก พี่จะจ่ายเป็นเงินเดือนเท่ากับที่พี่เคย
จ้างคนอื่นนั่นแหละ”

“โอ้ย...เรื่องนั้นฉันไม่ว่าอะไรหรอกพี่ ขอเพียงให้ลูกมันอยู่

ช่วยพี่ได้” นางวันดีกล่าวอย่างเป็นกันเอง เพราะนางสำนึกบุญคุณที่พี่ชายเคยช่วยเหลือครอบครัวนางกับแม่หลายครั้ง ครั้งหลังสุดแม่ป่วยต้องผ่าตัดแทบเอาชีวิตไม่รอด เมื่อสองปีที่แล้วได้อาศัยกู้ยืมเงินก้อนหนึ่งมารักษาแม่จนหายป่วย และแข็งแรงดี เดินได้เหมือนเดิม

“เรียกเจ้าตัวมาถามดูสิว่าเขาจะไปไหม” ผู้เป็นแม่บอกลูกสาว

มโนถูกแม่เรียกให้มานั่งตรงหน้าลุงเชิด ที่จริงมโนนั่งฟังอยู่ที่ปลายชานบ้านพอจับใจความที่ผู้ใหญ่คุยกันได้บ้าง เมื่อผู้เป็นแม่ถามถึงความตั้งใจ มโนจึงตอบว่า

“ก็แล้วแต่แม่กับยาย จะให้ไปก็ได้” มโนบอกอย่างตัดสินใจไว้ก่อนแล้ว

“ดีแล้ว ไปช่วยลุงเถอะ ทางนี้ไม่ต้องห่วงแม่หรือก ความสองตัวแม่เลี้ยงเองได้” นางวันดีตอบลูกชายเสียงต่ำ

“วันดี ไม่ต้องเป็นห่วง พี่จะดูแลและรักมโนเหมือนลูกหลานคนหนึ่ง” ลุงเชิดกล่าวกับน้องสาวเพื่อไม่ให้กังวลใจ

รุ่งเช้า ลุงเชิดพามโนออกเดินทางแต่เช้า ก่อนพระที่วัดจะตีโปงออกบิณฑบาตด้วยซ้ำ พระในวัดบางหมู่บ้านจะตีโปงแทนตีระฆังบนหอรระฆัง โปงทำจากไม้เนื้อแข็ง ส่วนล่างเจาะเป็นโพรงลึกพอสมควร แขนงไว้ระหว่างเสาหลักสองต้น ชุดหลุมเป็นร่องลึก เวลาตีหรือกระทั่งโปงจะเกิดเสียงดัง “ปุง...ปุง...โปง...โปง” ดังก้องไกลไปหลายหมู่บ้าน

แม่เดินมาส่งมโนกับลุงที่ชายทุ่ง เป็นครั้งแรกที่มโนจากบ้าน
ก่อนลงจากเรือนมโนเข้าไปลายาย ยายโอบกอดลูบทูหน้าลูบทหลังเอ๋ย
ด้วยน้ำเสียงเครือ

“ตั้งใจช่วยงานลุงนะลูก ลุงจะได้เมตตา อยู่บ้านทำนอย่านั่ง
ดูยาย...” ยายยกสุภาชีวิตมาสอนหลาน

“ทำทุกอย่างเหมือนงานเราเอง”

“ครับยาย” มโนรับคำ

เมื่อถึงชายทุ่ง นางวันดียื่นถุงผ้าให้มโนพลางกล่าวว่า

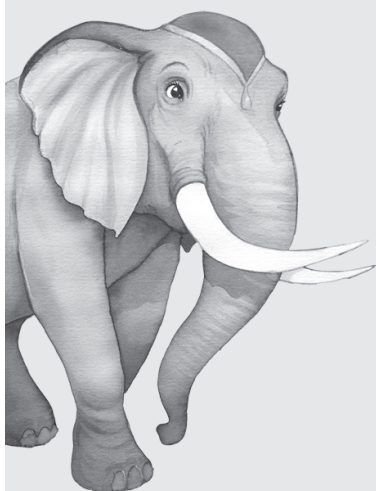
“แม่ส่งแค่นี้ละ...นี่ห่อข้าวนำไปกินกลางวัน”

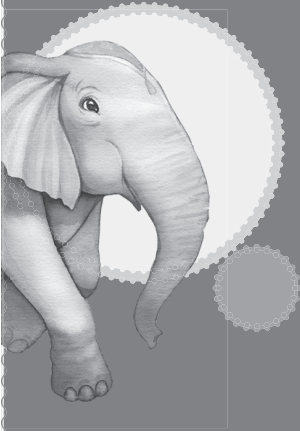
มโนรับห่อข้าวพลางสบตากับแม่ ไม่มีเสียงผ่านจากริมฝีปาก
เด็กชายหน้าเศร้าลง

“คิดถึงแม่ก็บอกลุงให้พามาเยี่ยมนะลูก” นางวันดีบอก

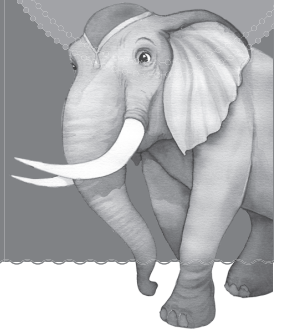
“เออ...อยู่ครบปีแล้วพี่จะพากลับมาเยี่ยมนะ หากมีใครผ่าน
มาทางทุ่งโพจะให้มโนเขียนจดหมายส่งข่าวคราวมา” ลุงเชิด
ตอบแทน

ระหว่างเส้นทาง

เลยเวลาอาหารเพลมาจนตะวันตรงศีรษะ เพลวแดดกลางทุ่ง
เป็นประกายร้อนเด่นระริกอยู่เบื้องหน้า ลุงเชิดพามโนแหวะขอน้ำดื่ม
ที่หมู่บ้านชายป่า เจ้าของบ้านใจดียังให้มะม่วงสุกมาด้วย 5-6 ลูก
แล้วจึงแหวะกินข้าวกลางวันได้ร่มไม้ข้างทางใกล้ป่าที่จะเดินผ่าน

“เลยไปอีกสองหมู่บ้านก็ถึงหมู่บ้านห้วยไผ่ พักเหนื่อยสักครู่
ก่อนเถอะ” ลุงเชิดบอกหลังกินข้าวอิ่ม

มโนรับคำเบาๆ นี่เป็นครั้งแรกที่เขาเดินทางระยะไกลติดต่อกันหลายชั่วโมง

“เหนื่อยไหม มโน” ลุงเชิดถาม

“ไม่เหนื่อยเท่าไรหรอกครับ แต่แดดร้อน” มโนตอบ

“ลุงเมื่อยขา พักเอาแรงสักหน่อยนะ” ลุงเชิดบอกก่อนที่จะ
คลี่ผ้าขาวม้าออกปูกับพื้นหญ้าแห้ง แล้วเอนกายลงนอนหนุนแขน
แทนหมอน

“อีกสักสองสามปีข้างหน้าคงสบายขึ้น เขาจะสร้างถนน มีรถยนต์วิ่งจนถึงทุ่งโพ้นทะเล” ลุงเชิดบอก ลักครู่หนึ่งก็เงยบเสียงลง มโนหันไปมองเว็บหนึ่งเห็นลุงเชิดнынัตาปรี้อทำท่าจะหลับลมเย็นพัตมาและรุ่มเงาไปไม้ครึ้มทำให้ลุงเชิดผลัอยหลั้ไปจริงๆ

มโนยังค้งนัองยู่เช่นเดิม เขามองย้อนกลับเห็นห้องฟ้าสีเทา ระแนวยอดไม้ไกลลลล เป็นคร้งแรกทึ่มโนจากบ้าน เขาคิดถึงแม่และยาย ปานนี้แม่ค้งไล่ต้อนควายออกไปเลี้ยงที่ทุ่งนา เพื่อนๆ ที่เคยเลี้ยงควายด้วยกันค้งจะพากันถามหาเขากับแม่อย่างแปลกใจที่ม่เห็นมาเลี้ยงควายเช่นทุกวัน นึกเสียดายที่ม่ได้บอกลาเอมและเพื่อนๆ ทุกคน พอดีเสียดลุงเชิดดั้ขั้ความคิดของมโนจั้งชะงักกัน

“ลุม่อยหลั้ไปจริงๆ” ลุงเชิดชะงั้อคอมองฝ้าเปลวแดดออกไปก่อนจะลุดขั้หนึ่งชันเขา

“ต่อจากนี้ไปจะมีป่าไปเรื่อยๆ เดินทางในป่าม่ร้อนเท่าไร่หรอก กะลักบายสองโมงกว่าก็ถึงบ้าน เดินต่อกันเถอะ” ตอนท่ายลุงเชิดชวนพลางลุดขั้ยืนดั้ฝ้าขาวม้าที่ปูนอนสะบัดเศษผงหญ้าแห้งก่อนจะเอาฝ้าคาดเอว แล้วจั้งคว้ายามสะพายบ่าก้าวเดินออกจากร่มไม้ มโนเดินตามไปอย่างกระชั้นชิด เมื่อกินข้าวเที่ยงแล้วมโนม่มีสั้มภาระอะไรที่จะต้งถึ้ออีก ฝ้าขาวม้าที่เคยห่อข้าวสะพายบ่าจั้งกลายเป็นฝ้าคลุมศีรษะกันร้อนได้เป็นอย่างดี

ต้นไม้ในป่ากำลังผลิบออ่อนที่ออกดอกบานแล้วก็มี หญ้าในป่าลัดใบเขียวขจี ก่อนหน้านี้ประมาณสามสี่วันฝนตกลงมาบั้งแล้ว ต้นไช้เนาผิวเกลี้ยงใบใหญ่ยาวร้อออกดอกสีขาวบานสะพรั่งอยู่ข้างทาง ดอกที่บานจนร่วงโรยเปลี่ยนเป็นสีเหลืองหล่นเกลื่อน

พื้นหญ้า ส่งกลิ่นหอมรวยรินมาตามลม ซื่อตันไม้กับกลิ่นดอกช่าง
ไปกันไม่ได้เลย จากนั้นเป็นดงต้นตัวใบยาวรีสีน้เงินมัน ยอดอ่อน
และดอกมีรสเปรี้ยว จมึ้น้ำพริกหรือต้มแกงกินได้ ยามดอกตัวบาน
ชาวโพลนเต็มกึ่งก้านแทบไม่มีใบติดต้น เมื่อดอกร่วงจนมีผลอ่อน
นั้นแหละ ใบอ่อนจึงจะออกขึ้นมาแทน

เดินผ่านป่าไม้ไม่ร้อนจัดเหมือนเดินในท้องทุ่งอย่างลุงเชิด

บอก หอมกลิ่นดอกไม้ป่า แว่วเสียงนกโพระดกร้อง “โฮก...ปึก...
โฮก...ปึก” อยู่บนยอดไม้ทำให้เพลินใจไม่รู้เหนื่อย ปายามได้รับฝน
แรกจะได้ยินจักจั่นร้องประสานเสียงกันบนค่าคบไม้ ครั้นฝูงนี้
เงียบอีกฝูงที่อยู่ต้นไม้อัดไปจะร้องรับกันเป็นทอดๆ ราวกับนักร้อง
ประสานเสียงบนเวที

ตอนอยู่บ้านมโนเคยเข้าป่าล่าจักจั่นโดยใช้ไม้ไผ่ลำเล็กๆ ที่
ถือสะดวกแล้วใช้ยางเหนียวจากต้นขนุนติดตรงปลายไม้ ขณะ
จักจั่นกำลังร้องเพลิน มโนกับเพื่อนค่อยๆ ย่องไปได้ต้นไม้ ใช้
ยางเหนียวแตะที่ตัวจักจั่น จักจั่นเคราะห์ร้ายติดแน่นอยู่กับ
ปลายไม้ วันหนึ่งๆ มโนกับเพื่อนจับจักจั่นได้มากพอที่จะคั่วเป็น
อาหารเย็นอันแสนอร่อย บางครั้งแม็กก็แกล้งใส่หน่อไม้ดอง เสียง
ร้องของจักจั่นทำให้มโนคิดถึงเพื่อนๆ ที่จากมา

“มโนเห็นตัวจักจั่นไหม” ลุงเชิดหยุดยืนได้ต้นรังพลางแหงน
หน้ามองหาจักจั่น

“เห็นครับ นั่นไง เกาะเนบอยู่กับกิ่งต้นรัง” มโนแหงนหน้า
มองพลางชี้บอกให้ลุงเชิดดูจักจั่นแมลงป่า ซึ่งคล้ายกับตัวเหลือบ

แต่ตัวโตกว่า

“ลำตัวของมันสีเหมือนกิ่งรัง ลุงมองไม่ค่อยเห็น ได้ยินแต่เสียง” ลุงเชิดบอกพลางเพ่งสายตามองหา ลักครู่หนึ่งจึงร้องขึ้น

“อ้อ...ลุงมองเห็นแล้ว ตอนแรกนึกว่าเปลือกไม้ซะอีก”

จักจั่นตัวนั้นยังตั้งหน้าตั้งตาร้องโดยไม่นำพาลุงเชิดกับมโนเลย “จักจั่นนี่ก็แปลก เดือนอื่นเราจะไม่เห็นตัวและไม่ได้ยินเสียงของมันหรอก นอกจากช่วงปลายเดือนสี่เข้าเดือนห้า หรือปลายเดือนมีนาคมเข้าเดือนเมษายน ช่วงที่มีผักหวานผลิยอดอ่อนให้เราเก็บไปแกงนั้นแหละ” ลุงเชิดบอกขณะเดินไปเรื่อยๆ ระหว่างทางเดินมโนเห็นตัวแยะวิ่งผ่านหลายตัว บางตัวก็มุดลงรูหายไปด้วยความตกใจ แยะวิ่งตามพื้นดินเร็วกว่ากิ่งก่ามาก มันมีรูปร่างคล้ายกิ่งก่าแต่ไม่มีเก็ดสากหนาเหมือนกิ่งก่า แยะไม่ชอบขึ้นต้นไม้มันจะขุดรูอยู่ตามพื้นดิน

“ป่านี่มีแยะมากนะลุง นันวิ่งตามกันไปสองตัว” มโนชี้ให้ลุงเชิดดู

“ตอนไปเลี้ยงควายผมกับเพื่อนเคยล่าด้วยหนังสัตว์ นำไปปิ้งกินกับข้าวกลางวัน” มโนพูด

“แยะป่านี่มาก ไม่ค่อยมีคนมารบกวนไล่ล่ามัน” ลุงเชิดบอกพลางเล่าต่อว่า “สมัยลุงเป็นเด็กก็ชอบยิงแยะเอาไปปิ้งเหมือนกัน”

ทันใดนั้น เสียงซู่ซ่าดังขึ้นคล้ายไม้กวาดทางมะพร้าวกวาดไปไม้แห้งแล้วลากไปตามพื้น ตอนแรกได้ยินแว่วๆ ลุงเชิดคิดว่าเป็นเสียงลมพัดไปไม้แห้ง หากเมื่อเสียงนั้นดังใกล้เข้ามา ลุงเชิดจึงชะงักทำ ประสพการณ์ที่เคยอยู่กับปามาตลอดทำให้แกนึก

ไปถึงการเลี้ยวของอสรพิษร้ายในป่าราชภัฏ มโนหยุดยืนตาจ้องเขม็ง
ไปยังที่มาของเสียงพร้อมหลุดคำถามออกมา

“อะไรครับลุง”

“งู” ลุงเซ็ดตอบโดยไม่เสียเวลาคิด แม้จะยังไม่เห็นตัว
มัน มโนชนลุกชูขึ้นมาทันทีทันใด เด็กชายขยับเข้าไปใกล้ลุงเซ็ด
อย่างหวาดหวั่น

“ไม่ต้องกลัวหลาน อยู่กับลุงไม่ต้องกลัว เรื่องเดินป่าคล้อง
ช้างลุงเคยพบเหตุการณ์ต่างๆ ในป่ามากมายกว่านี้ ทำใ้เจ็ๆ ลุงจะ
จัดการกับมันเอง” ลุงเซ็ดบอกอย่างเตรียมพร้อม แก่ดั่งมีดเหน็บ
ออกจากฝักกำดัดมือแน่น

เสียงใบไม้แห้งแตกดังมาเป็นระยะตรงมาทิศทางที่ทั้งสอง
ยืนอยู่ ทันใดนั้นนัยน์ตาคมกริบของชายวัยห้าสิบ ผู้เคยล่องป่า
คล้องช้างมาแล้วในอดีต ก็มองเห็นตัวการที่ทำให้เกิดเสียงดัง
น่ากลัวจนชนลุกขนพอง เพราะนอกจากเสียงที่เกิดจากการเสียดสี
กับใบไม้แล้ว ยังมีเสียงซู่คำรามตามมาด้วย

“งูมันกำลังแย่งตัวเมียกัน” ลุงเซ็ดบอกโดยไม่หันมาทางเด็ก
ชาย

“นั่นเห็นไหม ตัวผู้สองตัว ตัวเมียหนึ่งตัว ตัวผู้กำลังทำหั้น
กันเพื่อชิงตัวเมีย ใกล้ฤดูฝนเป็นช่วงฤดูผสมพันธุ์ของมัน”

“งูอะไรครับลุง” มโนถาม ตาจ้องมองไปที่งู พวกมันอยู่ไม่
ไกลจากที่ทั้งสองยืนอยู่นัก

“งูสิงดง” ลุงเซ็ดตอบ

มโนจ้องดูงูสิงดงสองตัวต่อสู้กัน ตัวผู้สองตัวที่กำลังทำหั้น

กันอยู่นั้นมีขนาดเล็กกว่าตัวเมีย ตัวหนึ่งทำทางจะอ่อนแรงสู้ไม่ได้ จึงสู้พลงถอยพลง เมื่อคู่ต่อสู้โถมมากระชั้นชิดมันก็อ้าปากกว้าง และแวงจกคู่ต่อสู้ที่มีลำตัวใหญ่กว่าเล็กน้อย งูสิงดงตัวเมียหยุดอยู่กับที่พลงชูคอชะเง้อมองดูสิงดงหนุ่มทั้งสอง ตัวที่ทำทางจะแพ้ เลื้อยวนกลับมาหาตัวเมีย พอเห็นเจ้าตัวใหญ่โถมมาติดๆ จึงตั้งหลักต่อสู้ มีเสียงชูคำรามดังออกมาไม่ขาดระยะ บางครั้งงูทั้งสองใช้ ลำตัวพันกัน ใช้ปากจกเฉี่ยวหว้งฝ้งเฉี่ยวลงกลางลำตัวของกันและกัน มันต่างหลีกหลบลำตัวไหวไปมา สิงดงที่ตัวใหญ่กว่าดูจะได้เปรียบ เพราะมีขนาดและกำลังมากกว่า มันใช้ร่างรัดคู่ต่อสู้แล้วใช้ ความเร็วจกกัดฝ้งเฉี่ยวลงกลางลำตัวของงูตัวเล็ก ลุงเชิดกับมโนยืน จ้องแทบไม่กะพริบตา เจ้าตัวเล็กอ่อนแรงและถูกกัดทำให้มันเชื่องช้า ลงไปมาก

“งูตัวเล็กมีเลือดไหลออกมาจากแผลที่ถูกกัด” มโนบอกลุง เชิดอย่างตื่นเต้น

“ใช่ ถ้ามันดินหลุดคงไม่คิดต่อสู้อีกแล้ว” จริงอย่างที่ลุงเชิด คาดคะเน พอเจ้าสิงดงตัวเล็กดินหลุดจากการรวบรัดของตัวใหญ่ มันก็เลื้อยปราดเข้าแนวป่าหญ้าคาหายไปทันที

ลุงเชิดยังติดใจภาพตรงหน้า จึงบอกให้มโนจับตาดูงูทั้งสอง ต่อไป

“ดูมันก่อน มันจะทำอย่างไรต่อไป” ลุงเชิดบอกอย่างสนใจ สิงดงตัวเมียทำทางจะเลื้อยไปอีกทาง เจ้าตัวผู้ไม่ยอมเลื้อย ปาดหน้า ทำให้งูตัวเมียชะงักพร้อมกับยกส่วนหัวขึ้น งูสิงดงตัวผู้ เลื้อยพาดตัวเมียแล้วเกี่ยวพันทำให้งูตัวเมียไม่มีทางหนีไปได้ เจ้า

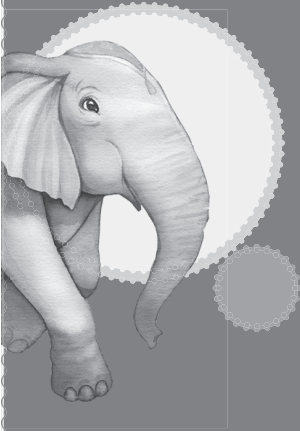

สิงดงตัวผู้พยายามใช้ส่วนหางของมันเกี่ยวพันกับส่วนหางของงูตัวเมีย

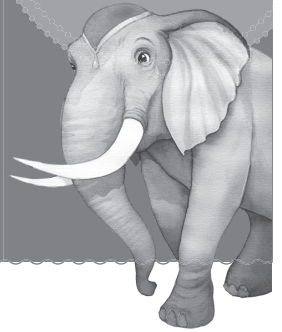
“เวลางูผสมพันธุ์กันมันจะดุกว่าเวลาปกติ นี่เห็นเป็นงูสิงดง ไม่มีพิษเหมือนงูเห่าหรืองูจงอาง ลุงจึงกล้าพาโนดูลธรรมชาติของมันเราเดินทางต่อกันเถอะ” ลุงเชิดหันมาชวน

เพื่อนใหม่

บ่ายแล้ว แดดอ่อนแสงลง ลุงเชิดพามโนมาถึงบ้าน ลุงเชิดเป็นผู้มีอันจะกินคนหนึ่งในหมู่บ้านห้วยไผ่ แกมีเรือนไม้แฝดใต้ถุนสูงหลังใหญ่ปลูกอยู่กลางสวนค่อนข้างกว้าง ในสวนปลูกกล้วยน้ำว้า มะม่วงและน้อยหน่าจนครีမ်สวน กลางลานบ้านมีต้นมะม่วงและขนุนต้นใหญ่แผ่เงาร่มรื่น โคนต้นมะม่วงเป็นที่ผูกกล้ำช้างลำต้นของมันจึงลื่นลื่นเพราะช้างเอาสีช้างถูไถทุกวัน เมื่อมโนมาถึงช้างเชือกนั้นถูกนำไปเลี้ยงยังไม่ต้อนกลับบ้าน ลุงเชิดบอกว่าเย็นๆ คนเลี้ยงจะนำช้างกลับมา เหตุที่เขาต้องจากบ้านเกิดมาอยู่กับลุงคราวนี้ เพราะจะมาช่วยเลี้ยงช้างแทนคนเดิมที่ขอลาออกและลากลับบ้านไปแล้ว ช่วงนี้ลุงเชิดจึงต้องฝากหลานชายคนหนึ่งเลี้ยงช้างไปพลางๆ ก่อน

ป้าบัวเย็นเมียลุงเชิดต้อนรับหลานชายด้วยใบหน่ำยิ้มแย้ม “มโนหรือนั่น” ป้าร้องทักเมื่อมโนเดินเข้าไปยกมือไหว้ถึงใน

ครัว ขณะนั้นป้าบัวเย็นกำลังเตรียมอาหารสำหรับครอบครัว
“ครับ...ป้า” มโนรับคำสั่งๆ พลงยิ้มในหน้า เด็กชายนั่งลง
กับพื้นครัวที่ปัดกวาดสะอาดสะอ้าน เพราะเกสรลูกสาวป้าเช็ดถู
ทุกวัน

“โตขึ้นจนป้าจำไม่ได้ ปีนี้อยู่เท่าไร” ป้าบัวเย็นถามต่อ

“สิบห้าครับ” มโนประสานสายตาดตอบ

“เออ...ใช่แหละนะ ป้าชี้หลังขี้สืมจริงๆ มโนเป็นน้องเกสร
สองปี” ป้าบัวเย็นพูดพลางหัวเราะหึๆ

“อาทิตย์กับวันดีสบายดีหรือ” ป้าบัวเย็นถามข่าวคราวถึงยาย
และแม่ของมโน

“ยายกับแม่สบายดีครับป้า” มโนตอบก่อนจะถามถึงเกสร
ลูกสาวป้า “พี่เกสรไปไหนครับป้า”

“ไปตัดน้ำที่ห้วย ตักได้สองสามทาบแล้วละ เดี่ยวจะมา”

ลูกกับป้ามีลูกสามคน ลูกคนโตสองคนเป็นผู้ชาย แต่งงาน
แยกครอบครัวไปหมดแล้ว ที่อยู่กับพ่อแม่คือเกสรลูกสาวคนเล็ก
มโนรู้จักและสนิทสนมกับเกสรเป็นอย่างดี เพราะเกสรเคยไปเยี่ยม
ครอบครัวมโนหลายครั้ง ป้าบัวเย็นคุยกับมโนอีกครู่หนึ่งจึงบอกว่า

“โนมาเหนื่อยๆ ไปอาบน้ำอาบทำให้สบาย จะได้กินข้าวเย็น
บอกลุงให้อาบน้ำซะ ป้าทำลาบปลาตุ๋นอีกไม่นานก็เสร็จ”

“ครับป้า ผมอยากออกไปอาบน้ำที่ห้วยมากกว่า” มโนบอก
เขาเคยมาที่หมู่บ้านนี้สองสามครั้ง ห่างออกไปไม่กี่ครั้งกิโลเมตร
มีลำห้วย เมื่อครั้งมโนมาคราวก่อนเกสรเคยพาไปว่ายน้ำเล่นใน
ลำห้วยอย่างสนุกสนาน

“นั่นเสียงเกสรกลับมาพอดี พวกเราไปอาบน้ำก่อนก็ได้ ป้าจะ
ทำกับข้าวคอย”

“ครับ” มโนรับคำสั่งๆ แล้วลุกเดินออกจากครัวสวนทาง
กับลุงเชิดที่เพิ่งเปลี่ยนเสื้อผ้าเตรียมอาบน้ำ เสียงป้าบ้วนลิ้นปลาดู
อย่างบนเตียงดังโป๊ๆ ลุงเชิดแวะเข้าไปคุยกับป้าบ้วนลิ้นในครัว
ครู่หนึ่งจึงเดินลงบันไดลงมาอาบน้ำที่เกสรเพิ่งเทใส่อ่างจนล้นซึ่งมี
โอ่งน้ำสามใบวางเรียงกันไต้หวันมะม่วงข้างเรือนครัว มโนเดินลง
บันไดด้านหน้าบ้านมาพบกับเกสรที่หาบน้ำเดินมาที่ลานหน้า
บันไดพอดี

“นั่นโน้ไซ้ใหม่” เกสรทักทำตาโต เด็กสาวมีท่าที่ตื่นเต้น
ระคนดีใจ

“สวัสดีครับพี่เกสร” มโนยกมือไหว้ ทั้งสองประสานเสียง
หัวเราะออกมา

“โอ้โฮ จำไม่ได้เลย” ญาติผู้พี่ทักเสียงรีน เธอรับไหว้ขณะ
ถามต่อว่า “มาถึงนานแล้วรี”

“มาถึงเมื่อสักครู่นี้เองครับ นั่งคุยกับป้าประเดี๋ยวหนึ่งพี่
เกสรก็มา พี่เกสรตักน้ำพอหรือยังครับ” ตอนท้ายมโนถาม

“ตักอีกหาบเดียว พอดีจะไปอาบน้ำด้วย มโนรอเดี๋ยวนะ พี่
ขึ้นไปเอาผ้าเช็ดตัวกับสบู่บนเรือนก่อน” เกสรวางหาบน้ำลงกับ
พื้น เธอขึ้นไปบนเรือนครู่หนึ่งก็กลับลงมาพร้อมสิ่งของที่ต้องการ
ทั้งสองเดินคุยกันมาจนกระทั่งถึงลำห้วยที่มีแนวไผ่ป่าขึ้นเบียดกอ
บางแห่งเขียวไผ่หนาจนมองไม่ทะลุ ลมเย็นยามตะวันลับปลายไม้
โชยฉิว เสียงไผ่เสียดกอดอ้ออ้อแอ้...อ้ออ้อแอ้...อยู่ไม่ขาดระยะ

นกกระยางโผล่ขึ้นจากฝั่งห้วยหลังจากที่อย่างย่องจับกุ้งชิวกินอึดท้อง
แล้วก็ผลุบหายเข้าเกาะคอนหาที่เร็นกายนอน ขั้วหรือสะพานลงตัก
น้ำที่ยื่นยาวลงไปในลำห้วยมีริ้วรอยซ่อมแซม มีปีกไม้เสาไม้ตาม
เพื่อให้แข็งแรง เพราะช่วงหน้าน้ำหลากสะพานถูกน้ำพัดพัง บางปี
น้ำมาแรง หลังน้ำลดสะพานลงทำจึงเหลือเพียงเสาโผล่เรียงราย
ชาวบ้านต้องช่วยกันซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพแข็งแรงเพื่อลงไป
ตักน้ำได้

ริมตลิ่งบางส่วนหนาแน่นด้วยผักตบชวาเขียวขจียาวไปตาม
ฝั่งห้วย ชูช่ออวดกลีบดอกสีม่วงอมโศกงามตา บางส่วนมีจอกแหน
ลอยปริ่มน้ำ บัวแบ่ดอกสีขาวนวลบานแซมเถาแพงพวย เกสรลงไป
ตักน้ำตรงส่วนปลายของสะพาน น้ำใสปริ่มในถังตักน้ำ เด็กสาว
หาบน้ำขึ้นมาวางบนพื้นหญ้าฝั่งห้วย มีสาวรุ่นวัยเดียวกับเกสร
มาตักน้ำเป็นกลุ่ม กลุ่มละสี่ห้าคน เสียงหยอกล้อพูดคุยประสาน
เสียงหัวเราะไม่ขาดระยะ

“อู๊ย...นั่นเกสรจะอาบน้ำหรือ เห็นเตรียมผ้าผ่อนมา แล้ว
ตักน้ำพอหรือยัง”

เด็กสาววัยเดียวกับเกสรทักขึ้น เธอมาพร้อมกับเพื่อนสาว
อีกสามคน มโนเป็นเป้าสายตาของสาว ๆ จนเขาต้องเสมองไป
อีกทาง

“พอหาบน้ำทะเลาะจะ แก้วยังไม่พอหรือ” เกสรย้อนถาม

“อีกสักสองหาบก็พอ” แก้วตอบทั้งที่นัยน์ตาจ้องมโน เกสร
มองหน้ามโนแวบหนึ่งเห็นมโนยืนตัวแข็งเพราะเงินสายตาบรรดา
ผองเพื่อนของเธอ จึงพูดขึ้นว่า “พวกเธอนี้จ้องมองจนน้องชายฉัน

เงินแล้ว” แก้วกับเพื่อนส่งเสียงหัวเราะพร้อมกัน

“น้องชายเธอเธออ ไม่น่าเชื่อ ตัวสูงกว่าเธออีกแน่ะ แกรม
หล่อด้วย” แดงพูดติดตลก “ไม่ใช่แฟนตัวเธออะ” แดงยั่วเย้าต่อ
มโนไบหูแดงรู้สึกร้อนวูบไปทั่วใบหน้า

“ยายบ้า น้องชายฉันจะ เพิ่งมาจากทุ่งโพวันนี่” เกสรทำ
เสียงดุ

“ขอไปเลี้ยงตั๋ยได้ไหมจะ...สร” แดงคนปากไวพูดติดตลก
แก้วรู้สึกหมั่นไส้ยกกำปั้นทุบหลังเพื่อนสาวดังอึกพลางบอก
ว่า “เธอณีไปกันใหญ่แล้ว รีบลงไปตักน้ำเถอะจะค้ำอยู่แล้ว”
ทั้งหมดส่งเสียงหัวเราะแล้วพากันเดินเลี้ยวเรียงแถวลงสะพาน
ตักน้ำทีละคน เกสรพามโนเดินเลียบฝั่งห้วยมาทางฝายน้ำล้น
หนุ่มๆ สาวๆ ยึดบริเวณหน้าฝายเป็นที่ลงอาบน้ำ ทำน้ำที่ชาวบ้าน
ตักไปดื่มไปใช้จะอยู่เหนือฝายน้ำล้น

“โน...นั่นไงข้างพ่อ ล่ามอยู่กับต้นพะยอม อีกตัวเป็นช้าง
ลุงคำมาย ระยะนี้ไม่มีคนเลี้ยง พ่อฝากมิตรเลี้ยง นั่นมิตรกำลังจะ
อาบนํ้าอยู่พอดี ไป พี่จะพาไปรู้จักกับมิตร เขาอายุรุ่นเดียวกับโน
นั่นแหละ” เกสรบอก พलगเดินนำหน้าตรงไปยังเด็กหนุ่มที่ยืนนั่ง
ผ้าขาวม้าเตรียมตัวลงลอยคอในน้ำ

“มิตร เดียวอย่าเพิ่งลงนํ้า มีเพื่อนใหม่มาให้รู้จัก” เกสรเรียก
เบาๆ มิตรหันหน้ามาพलगส่งยิ้ม เด็กชายยกมือขึ้นกอดดอกที่เปลา
เปเลื่อย ผ้าเหน็บเตี๋ยวแน่นหนาทำให้กล้ำเนื้อโคนขามิตรผิวคล้ำ
กว่ามโน รูปร่างลำบักเป็นหนุ่มเกินวัยเช่นกัน แต่มิตรมีใบหน้ากลม

แบน ไม่คมคายเหมือนมโน

“มิตร...นี่มโนเป็นญาติพี่ จะมาช่วยพ่อเลี้ยงช้าง” เกสร
แนะนำ มิตรยิ้มให้มโนปลางพยักหน้า ทั้งสองยิ้มให้กัน

“จะเรียกสั้นๆ ว่าโนก็ได้ พรุ่งนี้จะมาเลี้ยงช้างเป็นเพื่อน
มิตร” เกสรบอก เธอยืนคุยอยู่ครู่หนึ่งจึงแยกไปอาบน้ำอีกฟาก ซึ่ง
เป็นทำนุสำหรับผู้หญิงอาบน้ำอยู่ไม่ไกลนัก แต่มีไฟป่าสองกองขึ้น
เบียดบังสายตาผู้ชาย เมื่อเวลาสาวๆ เตรียมผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้า

“เคยเลี้ยงช้างหรือเปล่า” มิตรถามขณะว่ายน้ำลอยคอ
เคียงกันไปเรื่อยๆ

“ไม่เคย เคยเลี้ยงแต่ควาย” มโนบอก ก่อนจะอมน้ำจันทน์
กระพุ้งแก้ม เด็กหนุ่มพ่นน้ำเป็นละอองฝอยเล็กๆ พุ่งกระจาย
กระทบแสงแดดอ่อนยามเย็นเป็นริ้วรุ้งโค้งงามตา ผุงนกเปิดน้ำที่
เพิ่งบินขึ้นจากผืนน้ำกว้างหน้าฝายบินเป็นรูปตัววีพลางส่งเสียงร้อง
เขอมน้ำแล้วพ่นติดต่อกันหลายครั้ง

“สวย...เป็นรุ้งกินน้ำ” มิตรพูด เขาทำเช่นนั้นบ้าง เด็กทั้งสอง
แหงนคอพ่นน้ำฟูๆ มโนยกมือไขว่คว้าหมายจับริ้วรุ้งเอามาพันคอ
เล่น เขาชวนนึกถึงคำพูดของพ่อเมื่อย่าเฒ่าบนคันนาและหลังจาก
ฝนเพิ่งจะหยุดตกใหม่ๆ แม่เดินนำหน้า มโนเดินต้อยๆ อยู่ตรง
กลาง พ่อเดินรั้งท้าย ยามริ้วรุ้งโค้งทาบทับขอบฟ้ามโนจะร้องทัก
พลางชี้ให้พ่อกับแม่ดู

“พ่อ แม่ ดูรุ้งกินน้ำสีสวยจัง” มโนจำได้ว่าขณะนั้นเขาเพิ่งจะ
เข้าเรียน ป. 1 วันหยุดโรงเรียนมโนชอบขอพ่อกับแม่ไปทุ่งนาด้วย
ทุกครั้ง

“อย่าไปซื้อลูก ประเดี๋ยวนี้วูกุด” แม่ทักห้วงทันทีก่อนหน้านี้จะบอกเสียงเข้มต่อว่า “รีบเอามือจิ้มกันแล้วซื้อโพนลูกนั้นซะ” โพนที่แม่บอกให้ซื้อคือจอมปลวกขนาดใหญ่ มโนกลัวสายตาดูๆ ของแม่ที่หันมาบอกและกลัวนิ้วจะกุดด้วย จึงรีบจิ้มนิ้วเข้าที่กันตัวเอง ก่อนซื้อมือไปยังจอมปลวกอย่างรวดเร็ว พ่อเดินตามหลังส่งเสียงหัวเราะหึๆ พ่อหัวเราะเพราะมโนนั่งกางเกงตูดขาด จนมองเห็นไข่ห้อยต้องแต่งตรงหว่างขา บางครั้งพ่อแกล้งเอาดอกหญ้าแหย่เวลามโนนั่งไข่ลอด “จิ้มกันแล้วต้องอมเสียก่อนค่อยซื้อโพนสิโน” พ่อบอกพลางหัวเราะ แม่นึกขวางพ่อ “แกก็...บอกลูกไปเรื่อย” แม่ลากเสียงต่อว่าพ่อ

มโนยิ้มต่อเมื่อเสียงมิตรทักขึ้นว่า “เอ็งยิ้มอะไร โน” มโนยังยิ้มหันหน้าไปทางอื่นพร้อมกับวกน้ำลูบไล่ตามลำตัว น้ำปริ่มๆ อยู่ระหว่างแผ่นอกของเด็กชาย

“เปล่า...นึกขึ้นเรื่องเก่าๆ” มโนบอกเพื่อนใหม่ก่อนจะว่ายน้ำเข้าฝั่งขึ้นมายืนฟอกสบู่ถูตัว มิตรตามขึ้นมาทำเช่นนั้นบ้าง ตะวันสีหมากสุกสดใสแสงฉาบปลายฟ้า ลมอ่อนพัดโชยฉิว เบื้องบนมีนกกาบินเป็นฝูงเพื่อกลับรวงรังของมัน

“เอ็งเคยขี่ช้างไหม” มิตรถาม

“ไม่เคย” มโนตอบพลางวกน้ำล้างฟองสบู่เตรียมขึ้นจากน้ำ

“ลองขี่เข้าหมู่บ้านดูไหม เจ้าทองคำช้างของอาเชิดมันแข็งแรง รักมาก ถ้าเอ็งได้เลี้ยงจะชอบมันแน่นอน” มิตรว่า

“เอาไว้พรงนี้เถอะ ข้าจะช่วยพี่เกสรหาบน้ำ” มโนบอก ทั้งสองขึ้นจากน้ำ มโนเตรียมเสื้อผ้าม้วนมัดเปลี่ยนด้วย มิตรยังนั่งชุด

เดิมของเขา แต่งตัวเสร็จเกสรก็โผล่หน้าพ้นแนวไผ่ออกมา ผมเธอเปียกน้ำลู่เต็มแผ่นหลัง มีผ้าถุงเปียกชื้นห้อยอยู่ที่แขน เป็นผ้าถุงที่เธอใช้กระโจมอกลงอาบน้ำ หน้าผ่องย่องโยเยอยู่ในชุดผ้าถุงและเสื้อคอपादตัวหลวมโพยก มโนอาสาหาบน้ำเข้าหมู่บ้านโดยมีเกสรถือผ้าเปียกกับกล่องสบู่ตามหลัง

เมื่อกลับถึงบ้านก่อนกินข้าวเย็น มโนได้พบมิตรอีกครั้ง เขาเอาเจ้าทองคำไปส่งให้ลุงเชิด ลุงเชิดลงจากเรือนไปล่ามเจ้าทองคำไว้กับต้นมะม่วงหน้าบ้าน ถ้าวันใดมีทำที่ว่าฝนจะตก ลุงเชิดจะเอามันล่ามไว้ใต้ถุนเรือน เมื่อส่งช้างและข้าวของให้ลุงเชิดแล้ว มิตรเตรียมจะกลับบ้าน ลุงเชิดจึงเอ่ยขึ้น

“มิตรรู้จักกับโนหรือยัง”

“รู้จักแล้วครับ เราอาบน้ำที่ฝายด้วยกันก่อนจะมานี้” มิตรตอบด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม

“เธอ ดีแล้ว เย็นนี้กินข้าวด้วยกัน” ลุงเชิดพูดพลางใช้โซ่เส้นใหญ่ล่ามเจ้าทองคำที่ยืนโบกพัดใบหูไปมา เจ้าทองคำเป็นช้างพลายมีายาวอน มันแข็งแรงและรู้ภาษาคน ลุงเชิดบอกให้มันยกขาเข้าบ่วงโซ่คล้อง เจ้าทองคำก็ทำตามอย่างง่ายดาย พอล่ามช้างเสร็จ บ้าบัวเย็นเรียกไปกินข้าว ลุงเชิดจึงเดินนำหน้าเด็กหนุ่มทั้งสองขึ้นเรือนไป

